

(המשך מעמוד 65)

עיריאות הוא קיבוץ, שתושביו הם בעלי-תשובה גרים מכל העולם. לפני שלוש שנים, אחרי אודיסיאה מישפטיית בת 13 שנים, הוכר היישוב כיישוב קבע. מדוע אודיסיאה מישפטיית? שימחה פרלמוטר עלה ארצה עם שתי נשותיו, הגיע לעיריאות ורצה להקים יישוב. עשו לו צורעס. הוא זכה בבג"ץ בעזרת עורך-הדין יוסף בן-מנשה. פרלמוטר הוא יהודי בעל תשובה רציני, איש ימין שרוף. כל הקיבוץ הם חברי התחיה, רק אני הכיבשה השחורה.

לוי ידעתי שהמערכ יעשה הסכם-שלום, הייתי סומך את ידי על ההסכם. אולם מאחר שהליכוד הוא שערך את ההסכם, מוליטית?

אני לגמרי לא בטוח בתוקפו של ההסכם. מכיוון שאני לא נוטח בליכוד, הליכוד הוכיח שהוא אופוזיציה טובה, אולם כאשר הוא נמצא בשלטון ובוחר לו כפארטנר את אגודת-ישראל, זה מחליא אותי.

מדוע? מכיוון שבגין רוכב על הגל הדתי. בעבר היית איש המפד"ל.

האם אתה עדיין חבר המפד"ל? הו. המפד"ל, המפד"ל. אני צופה למפד"ל ירידה של עוד 50% בבחירות הבאות. את מבינה, התחנכתי אצל הרב דרוקמן, אבל כשהצבעתי מפד"ל, לא הצבעתי בשבילו אלא בשביל מלמד. דרוקמן הוא אמנם איש-חינוך מעולה, הבית שלו מאוד מק-רין. אשתו היא רופאה נודעת. נולדה להם בת מונגולואידית והתפתחותה של הילדה הזאת היא בלתי-רגילה. זה הכל עניין של חינוך ותשומת-לב. הם אנשים בלתי-רגילים, במיוחד אשתו. אשת-חיל ממש. היא אימצה ילדה נכה, ומתמודדת עם הכל לבד. אך יחד עם זה שאני מעריך אותה כאיש-חינוך וכאדם קורן אור, אני לא מקבל את דעתו בהרבה תחומים.

אתה מוסמך רבנות, רב אור-תודוכס, מהו הרקע שלך, היכן גדלת, היכן התחנכת? אני ליד תל-אביב. גדלתי פה, לא רחוק. ברחוב הכרם 5.

זה מסביר את שימך. איני מכירה הרבה רבנים ששמם הי' פרטי עמי.

שמי המלא הוא עמי ישראל, ונכון, את צודקת. אני בעלת-תשובה. למדתי בבית-ספר גור ובגיל 14 נכנסתי בגין והפכתי לאיש דתי. יש לי אח רופא באיכילוב, שהוא חבר שלי. הוא חילוני לחלוטין, אבי שהיה רופא, ואמי עקרת-בית. שניהם חילוניים. בגיל 14 החלטת להפוך לדתי? הדת לזמור בישיבה. האם ביקשת רשות מהוריו?

יש ביטוי ביידיש: "מסרעט א שאלה אויב ס'איז טריף", שמירושו: שאלת שא"ל על תרגולת, תקבל תשובה שהתרג"ל גולת טרפה, או לא שאלתי. אתה מדובר יודיש מהבית? בכלל לא. זה בא לי עם השנים. בעיקר בות לימודי, בעיקבות חבריי. אני מת על השפה הזאת.

אמך הסכימה שתלך לישי-בה? היו ויכוחים והיו צעקות. כלומר, היא צעקה. אני לא. יש דין של כיבוד אם.

לבסוף הלכתי בגיל 14 לישיבת תרכו הרב, שהרב דרוקמן עמד בראשה. האישיות שלו השפיעה עלי חזק מאוד. אחר-כך למדתי בישיבת פנוביץ אצל הרב ש"ך. הייתי אז היחיד בישיבה שאמר במפורש שמאוד-אני ישראל הרבה טוב לא ייצא לעם ישראל. בישיבה הירבו לתקוף את הרב גורן, שעלי הוא אהוב מאוד. אם יש מישהו שבונה דברים הילכתיים בצורה רציונאלית, זה הוא. הוא מושמך ומוחקף בשופרות ועי-תונים החרדיים. וזה מתוך קינאה. הוא נחשב היום לפוסק הדור.

נתקלתי בבעייה אם לאשר טבעת תוך-רחמית לאשה. הרב גורן פסק: לא טבעת, לא שום כלום. שתיקה כדורים. זה הכי כשר מבחינת ההלכה. אם היא רגישה לכדורים, נחשוב אחרת. גישתו מאוד מוצאת-חן בעיני. הוא ליברלי. יש ארבעה חלקים לשולחן ערוך ויש עוד חלק שהוא השכל, ולצערי להרבה אנשים אין את זה. לרב גורן יש. יש לו גם אומץ-לב. הוא נכנס לשדות-מוקשים להוציא גופות והוא התיר עגונות.

הוא גם חזקה פירסומת. עצי-מות כריכוככא, הליקופטרים, חיי

הרב גורן הוא פוסק גדול. הוא חותך. הוא ליברלי.

דים וצלמי-הטלוויזיה לא בריוק העלו את קרנו בעיני הציבור?

משום שהוא מושמך מליכוד בשופרות התעמולה החרדית. הוא מוכרח להביא את דבריו לידעת הרבים. כוונתו טובה ומי עשוי רצויים. אם דרך הפירסומת הוא מביא את דבריו ברבים, הוא עושה את דבריו. זה לא מעניין אותי. הוא הגיע לי עיריאות ואנשים התפעלו - גם הח"י לוגיים - איך שהוא התייחס לילד קטן ששאל אותו איך קוראים לו. ובמקום לי הגיד הרב גורן, השיב בפשטות: "שלמה", למצב כזה יכול להגיע רק אדם שהוא גדול בתורה. והגדולה בתורה מהנכנת אותך איך להיות איש כזה. והוא כזה.

זה אולי מפתיע אותך. אבל צריך להכיר אותו כדי לדעת על מה אני מדבר. יותר מזה, אני לא רואה מישהו אחר שיכול למלא את מקומו כרב ראשי בישראל. ראש ישיבת חברון, הרב חברוני, סיפר לי, כי כשהיה הרב גורן צעיר, הוא למד כליכוד הרבה, עד שהיה מותש, ואז היה מכניס את רגליו לתוך קערת מים קרים כקרח כדי לא להירדם וממשיך ללמוד. את סיפורו הראשון פירסם בגיל 16 ו-17. כאז כן היום, הוא לומד 20, 22 שעות ביממה. ואלה לא רק לימודים, זו עמקת. אלה בעיות הלכתיות שצריך להעמיק בהם. הרבה פעמים לא מתפרסמות הבעיות שהוא פותר, כי הן עוסקות בעניינים אינטימיים. הוא אדם שחותר בדברים ומאמין בדרכי נועם.

הרב גורן ישמח לקרוא סוף-סוף דברים טובים עלי.

הרב גורן בודאי לא יסכים לכל מילה שאני עוד אגיד בראיון הזה, אבל אנחנו עדיין במדינה דמוקרטית, ואני מדגיש עדיין, כי המישטר הטוטליטארי זוחל ונכ"ל נס לתוכנו וזה בגלל סיבה אחת - אגודת-ישראל! אגודת-ישראל בועידת היסוד שלה בקטוביץ, קבעה שהיא אינה מכירה בציונות. כשאגודת-ישראל הלכה לכנסת, היא התפלגה וקם גוף שנקרא נטורייקראת. אני לא מסכים עם נטורייקראת, אך הם יותר מקובלים עלי מאשר אגודת-ישראל. שהיא חבורת צבועים. ינאי המלך אמר לשלומציון המלכה: אל תתייראי לא אמר הפרושים ולא מן הצדוקים אלא מן הצ' בעים העושים מעשי זמרי ומבקשים שכר כפנחס.

אגודת ישראל עושה מעשי זמרי ומכ"ל ניסה את השינאה דרך הכטייה הדתית.

כלום אין זה מוזר שאתה, איש דתי, מתנגד לאגודת-ישראל, המגשימה את חלומם של החרדים - סוגרת את "אליעזר" אוסרת הפלות, עוד מעט תסגור את הי-טלוויזיה בילדות שבת...

שלא תביני אותי לא נכון. אדם הרוצה להיות דתי, אהיה הראשון שיעודד אותו.

אילו החליטה מדינת ישראל כולה על שמירת השבת, הייתי המאושר באדם. אבל בדרך של חסנות וכפייה אני לא מאמין. צריך לצעוק חסס נגד אגודת-ישראל. דווקא הדתיים צריכים לצעוק. אחרת אנחנו נהיה הנפגעים, אותנו ישנאו. עלינו יציבעו. ולכן הצטרפתי לגוף הנקרא אורחים נגד כפייה דתית. שהוא גוף לא פוליטי. האם אתה היהודי הוותיק?

היחיד בתנועת "אזרחים נגד כפייה דתית"? לא. יש בו עוד דתיים הוועקים חסס. איך אפשר להגיד לנו שאנחנו אנטי-דתיים. אני הצטרפתי לתנועה בשתי מטרות: להגן על תורת ישראל מפני אלה העוקרים ומשנ"אים אותה על הציבור, ולנסות להרוג את היהדות האמיתית. העמוקה הלא פולחנית. נקעה נפשו של האדם מטקסים.

מה עשית אחרי שסיימת את לימודיך בישיבת "פנוביץ"? קיבלתי הסמכה לרבנות בגי 18, והייתי הרב הכי צעיר לרבנות. התגייסתי לצבא וי-שירתי שלוש שנים כמו כולם. שירת ברכנות הצבאית או ביחידה רגילה של צה"ל?

ביחידה רגילה. מתוך רצון שלא לשרת במיסגרת הרבנות הצבאית. ידעתי שכן אוכל להשפיע יותר.

איך התייחסו חיילי היחידה שלך אל הרב עמי כץ?

מצויין. רק המפקד שלי היה אומר תמיד: אם אתה רב, אני יכול להיות כומר. גם אמא שלי, ביום שבו הוסמכתי לרבנות, אמרה: נו, עכשיו אני יכולה בשקט להת-נצר. היא עד היום לא מאמינה שבר בטנה הוא רב.

שמעתו שהוריו של הרב ארי-רו זוהר הלכו בעקבותיו והם כעת בערי תשובה בירושלים. כיום לא יכולת לשכנע את אמך שתלך בי-עיקבותיך ותחזור גם היא בתשובה?

לא ניסית. על קרוב קשה להשפיע. יחד עם זאת הקשר בינינו הדוק. היא חיה את חייה ואני חי את חיי.

ואין ביניכם חוסר קומוני-קציה?

הסבא והסבתא של ילדיי, משני הצדדים, אינם דתיים, אך כיבוד אב ואם חל גם על ילדיי. הסברתי להם זאת לא אחת שאלה הם הסבים והסבתות שלהם. שהם שונים מאיתנו, ויחד עם זאת יש לכבדם. אמי באה לברית של בני הצעיר בקיבוץ. היא הלכה עם בתי לחדר-האוכל. בתי רגילה לא בהכנסים שום דבר לפיה בלי לברך קודם. ישבו שתיים בחדר-האוכל, ואמי הת-חילה לאכול. הילדה אמרה לה: סבתא,

חתן וכלה מקבלים חידוך לפני החופה, האמא מטבירה לכלה, וחבר נשוי מטביר לחתן.

שכחת משהו, והביאה לידי כך שתברך על המזון. אחר-כך אמרה לי אמי: מילא שאתה משוגע, אבל מה אתה רוצה ממני? כעת לא רק אתה משגע אותי, אלא גם הילדים. אמי נשבעה שיותר לא תבוא אלי ללילה-סדר, כי אצלנו הסדר, נמשך עד 4 בבוקר, ורק ב-12 בלילה מתחילים לאכול. אבל שימת-תורה ופורים אצלנו זו שימחה. מאריכים בשימחה. לעומת זאת, בתישעה באב אני בעד הקיצורים. הרי זה יום צום וצריך לנוח.

ובאמת, כיצד מסבירים ליי-דיים שסבא וסבתא שונים מהם?

חשוב להסביר להם שידעו לכבד אדם באשר הוא אדם. אנחנו אומרים כל בוקר בתפילת שחרית "לעולם יהא אדם ירא שמיים בסתר ובגלוי". אז יש ויכוח אם צריך לכתוב ירא שמיים בסתר, ירא שמיים בסתר ובגלוי, או ירא שמיים בסתר כבגלוי. אמר הרבי מקוצק, שהוא גדול בתורה: אותי מעניינות רק שלוש המילים הרא-שונות בכל מקרה: לעולם יהא אדם.

מה עשית עם עצמך אחרי ששירתת בצבא?

הייתי רבי-מחנך בישיבה מיקצועית. היי-תי רב בכפר-הנוער הדתי חסידים. והיית בימית.

הייתי בימית. נלחמתי נגד רוע הגזירה שבגין ושותפיו ניסו לגזור, ולצערי הצי-ליחו.

נדמה לי שגא נשארתי עד הסוף בימית. עזבת לפני שהעיר פונתה, מדוע?

מכיוון שלא רציתי שיהיו אותי כאחד המרים יד על חייל. זה היה הטאבו - עד הרמת יד.

מדוע לדעתך לא היו צריכים להחזיר את ימית ואת דרום-סיני? אין לי אמונה בממשלת הליכוד. אני לא מאמין בשלום שהיא חתמה עליו. זוהי סיבה מעניינת מאוד. הרב דרוקמן, מורך רכב, טען שגא צריך להחזיר בסעמים של ארץ-ישראל השלמה.

גם אני רוצה ארץ-ישראל שלמה. השאלה היא רק איך. אני מאמין שארץ-ישראל תהיה שלמה על פי גבולות התורה רק כשהגאולה תגיע. אבל התנגדתי להחזרת השטחים. יש לנו שטחים, למה לוותר עליהם כליכוד בקלות תמורת שלום מסוקי פק?

דא ויתרנו על השטחים אהא החזרנו אותם. הם לא היו שלנו.

על פי התורה הם היו שלנו. אבל מעבר לכך שאני מאמין שהשטחים שייכים לנו על פי התורה, אני מאמין בדרכים פולי-טיות שעל פיהן ניתן למצוא הסדרים. אבל אינני מאמין בממשלת הליכוד. אני לא סומך על ממשלה כושלת שתנהל בשבילי משאומתן כושל על שלום.

במה עסקת כשהיית בימית, רב מהעובדה שמחית על הפינוי?

עסקתי במתן שיעורים לבני הישיבות התיכוניות. אחר-כך, כשהבנתי שכלום לא יעזור והפינוי אכן יתבצע, לא רציתי להיות מעורב בזה ועזבתי.

קראו יך פחד? ירדו עיך?

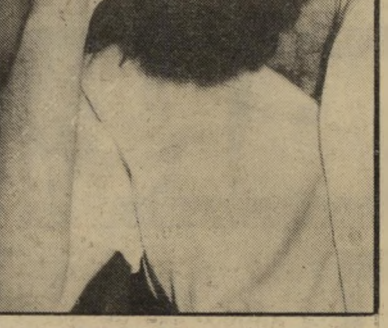
לא. היו עוד רבה אחרים שחשבו כמוני ועזבו.

ספר לי על אשתך. מתי הת-חנת אתה? כשהיית בצבא?

רבקה. אשתי. הייתה חיילת כשהכרתי אותה.

גם היא בעלת תשובה?

כן. היא הייתה הפקידה של עוזר קצין.

חימוש ראשי. במיסגרת תפקידי בצבא הגעתי גם אל היחידה שלה. היא הייתה אז בסוף תהליך של חזרה בתשובה, ועדיין שירתה בצבא.

איך היא הגיעה לזה? מה גרם לה לחזור בתשובה?

הרב הצבאי רבקה היא מנהיגה. אביה הוא עובד מקורות. אנשים חילוניים, למרות שמוצאו מסאטמר, ממש"ל פחה דתית. הוא עבר את השואה וטבעי שהפסיק להיות דתי. היום, בהשפעתנו, הוא נוסח לחזור לדת. אני חושב שלג"כדיו יש השפעה עצומה על כך.

בקיצור, הכרתי את אשתי, החלטנו לי-שוחח, ובהשפעתה היא הגיעה לאורנה בן-אברהם, שהייתה בעבר אורנה בנאי, שי-היום היא אורנה וולבה. הנשואה לבן של רב. אורנה השפיעה עליה מאוד חזק, לא עברו שלושה חודשים, ובחתונתנו היו מי